

Lebegő emberek

Kecskés Ildikó fordítása
Állok az erkélyen, a fémkorlátra könyökölve, közben a tekintetem a parkunkon, az utcai lámpákon, a fenyők csúcsain át vándorol, átsuhanva két újságosbódé tetején, aztán a pékségeken, a hentesüzleten, az éttermen keresztül, majd egy kicsit utazik az állomásra beérkező villamos tetején, amely éppen hogy beáll a megállóba. Ajtók nyílnak, az emberek úgy jönnek ki, mintha egy színpadra lépnének. Forró májusi este van. Az orromban érzem a sütemény édeskés, mámorító illatát. Valaki kalácsot süt, formálom szavakká a gondolatom. Agyunk öntudatlan működése. *Anyá, sütnél nekem kalácsot?*, hallom Janát a nappaliból. Parfüm illata érződik. Mindjárt kilép. *Süthetnék, Janácska, süthetnék, tudd, süthetnék*, válaszolom. Rég nem sütöttem. Ugyanilyen illat, szinte ugyanez terjengett a mi konyhánkban, amikor anyát nézem, ahogy kiveszi a sütőből a tepsit a kalácscsal. A kalács aranysárga színű, gömbölyded, pirosas tetejű. A tűzhelyre teszi, majd letakarja egy konyharuhával, amelynek a közepén kirajzolódik a vasalás éle. A ruha merev a keményítőtől, így marad egy kis üres hely közte és a kalács között. Épphogy csak forrón levegőhöz jusson. Csorog a nyálam. Nyolc-, kilenc- vagy tízéves lehetek, az emlék pontatlan. Végtelen örömmel tölt el a tudat, hogy már csak néhány perc választ el az édes harapástól.

Az akkori és mostani illat, az egykori és a mostani est közé sok idő szorult, gondolom. Az élet nagyobb része. Anya, elmentem!, hallom Janát.

Kulcs, mobil, pénz?, hallom saját magam.

Viszem!, válaszol Jana.

Csönd. Meleg csönd, melyből épp kivették a hangokat és a szavakat. A mi kis, egyszerű szavainkat.

1.

– Már megint virágot öntözöl – mondja Marija.

– Nem virágot – javítom ki –, ez fűszernövény.

Marija összeszorított ajakkal bólogat, miközben az erkély sarkán, egy sárgára festett fenyőszékecskén ül. Ezt a kisseket kizárólag neki vettem, ezen szeret a legjobban ülni. Figyelem őt, összegömbölyödik, a térdei közt összekulcsolja a kezét. Apró, sápadt tenyerek. Körmei sohasem nőnek meg. Ő maga sem nő. Hatéves, és mindenről tudunk beszélgetni. Halványbar-na ujjatlan ruha van rajta világoszöld pöttyökkel, amely már-már régimó-dinak hat. Meleg van, az idén tavasszal elég gyorsan felmelegedett, habár úgy gondolom, mégis jobb volna, ha rövid ujjú lenne rajta. De nem kell at-tól tartanom, hogy megfázik. Egyáltalán nem kell törődnöm vele. A haja olyan, mint a kukoricaselyem. Ritkás hajának hosszú fürtjei a kicsiny, tyúktojásnál alig nagyobb válláig érnek. A haja mindig tiszta. Hosszúkás, elszánt arca van, a bőre világos, az orra kissé hosszabb, de teljesen egyenes, akár Dejané. Ez az orr olyan arckifejezést ad nekik, mintha mindig lenne valami nagyon fontos közölnivalójuk. És hogy érdemes őket végighallgat-ni. Az arccsontja magas, egy-két folt is látható az arcán. Nem tudom, kitől örökölte őket, de ott vannak. Ajkai vékonyak, gyakran összeszorítja őket, mintha görcsben lennének, a homloka enyhén ráncos, ez talán magzatko-rából maradt vissza.

Marija – legyünk őszinték – valójában egy magzat. A feje tetejétől a láb-ujjáig mindössze hat-hét centiméteres húsdarab volt – ahogyan őket mérik –, mikor az orvos egy éles eszközzel eltávolította őt a méhemből, amelyben mindössze két és fél hónapot élt, mielőtt véresen kiűzték onnét. Valami-lyen vödörbe vagy valami hasonlóba – tényleg megalázó –, ahol csatlako-zott az eldobottak csoportjához, majd velük együtt kiöntötték oda, ahova az emberi vagy a humán eredetű – talán így nevezik – hulladékokat dob-ják. Milyen joggal nevezzük ezt hulladéknak, kérdem én. De aztán elébe illesztjük a szép „humán” szót. Azt sem tudom, hogy egy darabban távolí-tották-e el a testemtől vagy megsebeztek. Mocorgott-e, vagy rögtön felad-ta. Egy csomó dolgot nem tudok.

Ameddig bennem élt, szörnyű rosszulétek gyötörtek, melyeket alig tudtam Dejan elől eltitkolni. Reggelenként szinte futva tettem meg az utat a fürdőszobáig, és hánytam. Megeresztettem a csapot, hogy ne hallja, le-térdeltem a csempére, és átkaroltam a WC-kagylót. A WC-nk mindig ra-gyogóan tiszta volt, mindennap alkohollal lett körülsúrolva, ami azokban a pillanatokban szinte felfrissített, egyáltalán nem undorodtam tőle, sőt, a méhemben növekedő kis vadállat – így éltem meg Mariját az elején –

azért kényszerített hányásra, mert így könnyített magán és köpködött, amikor túlette magát az ételéből. Természetesen, az első három hónap alatt, amennyit a hasamban töltött, nem érezhettem egyetlenegy mozdulattát sem, mint ahogy azt a jövődőlbeli anyukáknak szóló népszerű és nyálatól csöpögő könyvekben is megírták, amelyekben minden olyan tökéletes; bár mégis egyértelműen éreztem a jelenlétét, valahol a köldököm alatt. Abban a pillanatban, a WC-kagyló tetejére engedett kézzel, öntudatlanul próbáltam őt visszahozni, és arról is írnak ezek az elcsépelet könyvek, csak hogy az én helyzetem még nehezebb volt, mert én tudatosan is ezt akartam. Utána eltávolítottam volna a nyomokat magam után, megmostam volna az arcom, visszamentem volna a hálószobába, és visszabújtam volna az ágyba. A hányás után megkönnyebbültem volna, de akkor még tisztában éreztem volna a légzését a hasamban. Makacsul ragaszkodott volna az életéhez, ami az enyémhez volt láncolva. *Sápadtnak látszol*, mondta volna Dejan fészkelődve. Aztán jött volna a magyarázkodásom arról, hogy rosszul aludtam vagy fejfájással ébredtem vagy valamilyen más közhely, közben ordítani tudtam volna, elmondani neki, hogy akaratom ellenére a hasamhoz ragadt az ő undorító spermája, hogy azzal legyen tisztában, a naptárban bejegyzett téves dátum miatt – ahova a ciklusomat jelöltem –, pillanatnyi figyelmetlenség és egyetlen téves kézmozgató impulzus, s már meg is fogant a bennem növekvő szörny, még ha valójában egy egyszerű kisbaba is, de én őt mégsem akarom, mert nem szeretném életem hátralevő részét vele tölteni. Meg akarok tőle szabadulni minél előbb, de az orvos azt mondja, hogy várnom kell, míg betölti a két és fél hónapot, akkor majd lefejezi, és megszabadulok tőle.

Ilyen szörnyű dolgokat is el tudtam volna képzelni Marijáról akkor, ha Dejan azt mondta volna, hogy *sápadt vagy*.

Mégsem gyanított semmit, valószínűleg abból a logikus feltételezésből indult ki, hogy úgys szólne nekik egy terhességről, hisz mindketten szeretjük a gyerekeket, humánus lények vagyunk, én lassan úgys elvégzem az egyetemem, ő meg dolgozik, pontosan egy hónapja vették fel egy tervezőirodába, boldog, van egy szerető barátnője, akivel hamarosan összeházasodik, amit a szülei és az én szüleim is várnak, már megismerkedtek és kedvelik egymást, minden úgy megy, ahogy kell, az élete úgy pereg, akár egy jó film.

2.

Dejan szabad idejében fuvalázik, alapfokú zeneiskolát végzett. Nem tudom, hogy nélkülem miként ápolta volna zenei tehetségét – azt hiszem, én szerettettem meg vele újra a klasszikus zenét. Imádott játszani, és sze-

rette, ha zongorán kísérem, amit én eléggé kerültem, mert nekem úgy tűnt, ő egy nagy gyerek, akit éppen a szeretkezés rejtelseibe avatok be, s míg ő élvezett, addig én mocskosnak éreztem magam. És csak azt vártam, hogy befejezzük végre.

A fuvola szinte ragyog a hálósobában lévő komódon, de van neki még egy, amelyet a nappali szobában tart, a szekrényen. Mindkettőnek megvan a pontos helye. Akármikor elmegyek valamelyik mellett, magával ragad az irántuk érzett gyűlölet. Egyébként semmi bajom a hangszerekkel. Ez a konkrét tárgyak iránti gyűlöletről szól. Vagyis nem valamely hétköznapi tárgy gyűlöletéről. Ők Dejan kiterjedései. Fölöslegesek. Egyetlen más személyes holmija sem zavar, illetve nem is észlelem őket, azok csak egyszerűen tárgyak, ruházat, cipők, fogkefék... De az a két fuvola... Ezek akarnak valamit, ami irritál engem. Bizonyára be akarnak hatolni a zenei világomba, amit magamnál is jobban szeretek. Az rendben van, hogy Dejan belém hatolhat, és közösülhet velem, de az csak egy test. A lény anyagi kerete. Egy egyszerű porhüvely. De a zeném a lényem legjobbjából fakad. Vagy talán az egyetlenből, ami igazán ér valamit.

Egyszer véletlenül a zongorámra tette a fuvoláját. Undorodva adtam a kezébe, és mondtam neki, már-már ordítva, hogy ilyet soha többé ne tegyen. Zavartan nézett rám. Tudtam, hogy most azt gondolja, más miatt vagyok mérges.

Rendszeresen törölgeti a fuvolákat, egyikén sem érződik a nyál szaga. Időnként futólag körbeszimatolom őket, hátha mégis bűdösek. Elhagyom őt, ha csak egyszer is bűdösek lesznek. Kockáztatok. De nem bűzlenek, így nincs rá okom, hogy elhagyjam.

3.

Egy hihetetlenül ocsmány barna műanyag papucsot adtak a lábamra, amelyet ma már nem is gyártanak, a lakkozott lábkörmeim tragikusan festettek benne, az ápolt lábam pedig túlságosan lágynak tűnt. Szinte megrendítőnek. Azt gondoltam, hogy most már minden hiába, feleslegesen vigyáztam őket eddig, ha most ilyen papucsba kerültek. Azt mondtam magamnak, hogy eljutottam életem mélypontjára, ott a váróteremben, a pincébe helyezett nőgyógyászaton – ez a mi helyünk, gondoltam, ahogy néztem körülöttem a szomorú arcokat. *Elértem a mélypontot.* Először mondtam ki ezt az ostoba frázist, mert kétségbeesett pillanataiban az ember ilyen közhelyekhez nyúl, talán valamiféle nagy szenvedő közösség részévé válva így talál vigaszt.

Türelmetlenül vártam, hogy az egész minél előbb véget érjen, és újra elkezdhessek normálisan élni, hogy lassan, mint a víz, utat törjek a kapcsolatunkon, repedést találjak, hogy azon keresztül kiszivárognak, mond-

va neki: no látod, semmi sem olyan ideális, ahogyan azt te elképzeled, és ahogyan a tied és az enyémekek hiszik, egyszerűen nem szeretlek, vagy legalábbis azt hiszem, hogy nem szeretlek, bár az is lehet, hogy még szeretlek, de már nem akarok veled élni. Fojtogatsz, nem tudom, hol, de valahol szorítasz, napról napra egyre jobban. Ha nem lenne a zongora, megőrülnék. Egyedül akkor tudok teli tüdővel lélegezni, ha leülök játszani. Még jó, hogy nem házasodtunk össze, mert akkor most mehetnénk a bíróságra, ismeretlen emberek előtt beszélni magunkról.

Marija ezt mind tudja. Sokszor beszéltem már neki erről. Általában leszegi a fejét, és hallgat.

Őt nézem most éppen az erkélyen, ahogyan szétválasztja a tenyerét, kínozza a gondolat, hogy nedves-e az izzadságtól, de nem merek rákérdezni, soha nem engedek túl nagy teret a kíváncsiságomnak, ha Marijáról van szó. Nézem, ahogyan kinyújtja a kezét, és letép egy levelet a zsályáról. Összedörzsöli a kezében, majd az orra alá tartja. Általában nem szokott ilyet csinálni, illetve valójában semmit sem csinál, áll, ül vagy sétál mellettem, és közben beszélgetünk. És ez minden. Illedelmes alteregóként viselkedik. Most közeledek felé, előtte persze jól körülnéztem, nehogy valaki meglásson, még szerencse, hogy a túloldali épület elég messze van, egyedül valamilyen őrült figyelhet távcsővel, de érdekelnek is engem az őrültekek, hisz ők ezt a legtermészetesebb dologként fognák fel, és teljesen megértenének engem, ahogyan a sárga szék felé közeledve szelem a kezemmel a levegőt, mintha simogatnék valakit. Igen, éppen Marija haját simogatom, amit mellesleg ritkán teszek, ellenőrizve, hátha valami csoda folytán valósággá vált. Simogatom a levegőből álló haját, vizsgálgatva közben, hogy érzek-e valamit, és néha valóban úgy tűnik, mintha melegség hullámozna a tenyeremben, sőt néha még egy kis bizsergést is érzek. Ő mosolyog, szereti ezeket a közös pillanatainkat, de az arcvonásai már nem annyira világosak. Ez történik mindig, amikor közelebb megyek hozzá, mert egy furcsa fénybe kerülök. Mintha a fény lenne az őre. Nem engedi meg, hogy sokáig a közelében maradjak, még ha azt mindketten nagyon kívánjuk is, akkor is teljesen elvakít. Közben mintha még erősebben érezném a zsálya illatát a levelektől, amit a kezében dörzsölgetett. Hacsak nem képzelem be magamnak.

– Megszagoljam az ujjaidat? – szólok hozzá óvatosan, hogy mégis leellenőrizzem.

– Nyugodtan – mondja ő – olvasva a gondolataimat, természetesen. Odanyújtja apró, majdnem áttetsző, rózsaszínű ujjait, abban a pillanatban csak a könyökéig látom a kezét, továbbra is remegő, ködös a fény, amelyen keresztül szinte alig látom a körvonalait. Mintha a fényfelhő csapdájába esett volna, ahonnan kidugja és felém nyújtja a kezét. Lehajolok, megint

gyorsan szétnéztek, hogy figyel-e valaki (a távcsöves bolondon kívül, aki abban a pillanatban egészen barátságosnak tűnik), és szagolom.

Igen, illatozik, a pokolba is, illatozik!

No de most! Természetesen, a szél is elkövethette ezt a huncutságot, egy kis kanyart téve az irányzékába. Megtehetette volna a szél is, legyünk őszinték, egy említésre sem érdemes, de rakoncátlan száraz fuvallat, amilyen akkor keringett a levegőben, betérve az én erkélyemre is. Megnyalhatta a zsályalevelet, majd játékosan az arcomba fújta az illatát, ha már örülteként az orromat túrom – nem kell őket arról győzködni, hogy bolondok, gondolja a szellő, ellenkezőleg, igazat kell adni nekik, aztán tessék, parancsolj, mondja, hozva nekem levegőnyelvén a zsálya illatát.

Ránézek Marijára. Most, amikor néhány méterre eltávolodtam tőle, visszakapta világos alakját. A fény kifakult. Csak ekkor vettem észre, hogy a lábán különös balettcipő van. Ő is épp azokat nézegette. Kötött vagy horgolt házi készítésűnek látszik, valamilyen gyapjúból vagy talán kenderből. Egyszerre rusnya és nevetséges, ugyanakkor enyhén libabőrös lettem a látványától. Mintha valaki éppen a lábbeli segítségével űzne tréfát velem.

– Ez honnét van? – kérdem tőle.

– Mi? – kérdezi Marija, felemelve a kobakját. Milyen szép.

– Hát ez a balettcipő vagy papucs vagy micsoda?

– Ajándékba kaptam.

– Mégis kitől?

– Smiljana nagytól.

– Az a nagy nem létezik.

– De nekem kötötte.

– Úgy érted, horgolta.

– Azt.

– És honnan a tű neki?

– A mi?

– Semmi, semmi – mormolom, továbbra is ezt a különös homokszínű lábbelit figyelve, melynek szélén egy ugyanolyan árnyalatú masni van, kiemelve a cipő alakját. Azt hiszem, hogy a gumiból készült talpát ráragasztották, de nem merem megkérni, hogy emelje fel a lábát. Egyre kínosabbá válik az egész.

4.

Vannak pillanatok, amikor felvillan egy-egy Marijával kapcsolatos részlet, abban a pillanatban azt kívánom, hogy bár tűnne el, de ezt nem mondom meg neki. Mintha ez a mi kis színjátékunk, amit együtt játszottunk, váratlanul felforrna az első látásra banális, de mégis életszerű apróságoktól, amelyekről fizikai émelgést érzek. Addig jó, amíg csak fecsegünk, elmél-

kedünk, addig még minden eléggé elvont, épp amennyire kell, aztán hirtelen valami ellenőrizhetetlenné válik, a levegőnk, amit együtt lélegzünk, hirtelen felkavarodik, és előtörnek a részletek... Mint a buborékok. Ahogy most ez a balettcipő is. De nem telik el sok idő, talán mindössze néhány perc, én hallgatok, tűrve a kellemetlen érzést a gyomromban, ő föláll, rám sem néz, szia, anya, mondja. Nem vagyok az anyád!, vetem oda szárazon. Ő legyint és felmászik a kerítésre, ügyesen, mint a macska. Mióta ezt először megtette, többé már nem rezzenek meg. Aztán olyan mozdulatot tesz, amely örökre belevésődött a tudatomba, amitől még ráadásként rosszul leszek. Kissé színpadias mozdulattal veti hátra a fejét, mintha éppen arra készülne, hogy bemutasson valamit, majd egy éles mozdulattal előrenyomul, ívet írva le a levegőben, mintha fejest ugrana vagy egy új lényé alakulna át, amely azonban majd nem engedi meg, hogy lássam, mert abban a pillanatban eltűnik a szemem elől. Nézem az eget, akár a függőnyt, ami épp most ereszkedett le. Addig észre sem vettem. Minden tökéletesen csendes és kék.

Minden alkalommal, amikor így tűnik el, mintha azt akarná megmutatni, hogy nem hozzám hasonló lény, hanem valami, amit sose fogok igazán megérteni. Több egy látomásnál, több egy pusztá képzelgésnél, ugyanakkor pedig annyival, de annyival kevesebb egy igazi kislánynál, aki futkos a parkban, miközben mi a közös pillanatainkon osztozunk az erkélyen.

Néha elragadtatom magam, és igaziként tekintek rá, miközben igyekezni kell, hogy az énem maradékát háttérbe szorítsam. Többet mosolygok, mint általában. Sőt, néha úgy érzem, hogy szeretetet, igazi anyai szeretetet érzek iránta. Bódult vagy, mondom magamnak, bódult! Tudom, felelem, de mégsem tudok ellenállni neki. Gyere, sűgom felé óvatosan, s ő elindul, a haján keresztül mind jobban észrevehető az a bizonyos világosság – a haja mutatja a legjobban, hogy magzat, mert túl ritka. Most egy méternél közelebb van, és látom a kezét, ahogyan a nyakam felé nyúl, de alakjának többi része homályos. Megölel, érzem, hogy megtette. Átfogom apró derekát, és megszorítom. Hunyorítok a fény miatt. Aranyos.

Ah, aranyos, a pokolba is!, mondom magamnak kijózanodva. Képzeld, mindent elképzelsz magadnak, de semmit sem érzel! Gyerünk, kislány, menj vissza arra a székre, túl nagy szabadságot kaptál, mondom neki, és attól a perctől egyre homályosabbnak látom. És akkor ő valóban hátat fordít nekem, lehajtott fejjel megy oda a székhez, mintha rossz fát tett volna a tűzre, közben teljesen kirajzolódnak a körvonalai. És leül. Egy ideig nem néz a szemembe, amit én nem is bánok. Mély lélegzetet veszek, és azt mondom magamnak: Irina, ne vidd túlzásba a butaságokat! Ő pedig

néz az erkély kerítésén. Aztán megjátszva pakolászok, áteszem a polcra az asztalra a régi újságokat, majd vissza. Kinyitom a műanyag szekrény fiókjait, színek szerint sorba rakom a ruhacsíptetőket, őrülség, természetesen, üres tégelyeket rakosgatok. Az üveg túl hangosan csörömpöl. Akár a csengő. Már bánom, hogy arra kértem, jöjjön közelebb. Úgy érzem, hogy becstelenséget tettem.

– Ki volt ez a Smiljana nagy? – kérdezi.

– Mégis milyen Smiljana?

– Hát aki a balettcipőmet horgolta.

– Ja, igen, azt igazán nem tudom, utána kell nézmem. Lehet, hogy az én vagy Dejan egyik dédanyja vagy ükanyja... – mondom, majd miután ránézek őszinte és naiv gyerekcárára, megsajnálom.

– Most látod, hogy kivel barátkozom – mondja Marija mosolyogva.

– Igen, valóban – erősítem meg mosolyogva –, hát nem valami jó társaság.

Aztán hallgatunk, majd hirtelen elkomolyodva mélyen egymás szemébe nézünk. Egy pillanatra azt hiszem, hogy a tulajdon két szürkés-kék szemembe nézek, és gyorsan elfordítom a tekintetem a korlátan át újra a biztonságos és védett valóság előadásába. A lágyszél által mozgatott fák lombjai, gyerekek, hangok, emberi hangok. Néhány kutya. Galambok az épület előtti téren morzsát szedegetnek. A világ egyszerű, megszokott képe. De ott, abban a percben annyira kíváncsi. Egy ideje nem merek Marijára nézni. Majd hirtelen eltűnik a látókörömből. Megfordítom a fejem, és az üres küsszék látom. Sietve közeledem, kissé szorongva, és látom, ahogyan a kezemet a küsszék felé nyújtom. Leeresztem a tenyeremet. Meleg.

5.

Látom a kesztyűből éppen kivett, fagyos kezemet, ahogyan a kemény tejű, narancssárga fűzet után nyúl. A vendégkönyvért. A váróteremben rajtam kívül egy lélek sincs, ez pedig nagyon is jó így. Kellemesen meleg van. A padló makulátlanul tiszta, ragyog, csak arra nem emlékszem, hogy csempézett vagy laminált volt-e. A falak világoskékek, itt van még az álló fogas, amelyen az én kabátomon kívül egy kissé izzadt gallérú és ujjú férfikabát is lóg. Oklevelek a falon. Kiszasztal néhány fotállal. Amerikában sok pszichiáterhez jártam, mindhiába – fűzetből olvasok a véletlenszerűen kinyitott oldalról. Hála önnek, doktor úr, újból szeretek élni. Vera, Chicagóból. Dátum.

Vajon szeretek-e élni?

Rám kerül a sor. Alacsony nővér, udvarias mosoly. A folyósón elhaladok egy idősebb férfi mellett, aki mintha észre sem vett volna. Az első találkozásom Filipović doktorral.

A saját szavaimat hallom: mondja meg azonnal, lehetséges-e az, hogy az ember egyszerre hallucináljon, és ugyanakkor normális is legyen?

Az orvos, miután közben lekezelünk, visszaül az asztalához. Én már ülök. Miközben várom a feleletet, kínoz a türelmetlenség. Az orvos háta mögött van az ablak, a függöny kissé széttárva, sűrű hó hullik, mintha az lenne a feladata.

– Persze, persze – felel az orvos. – Ha az embernek jó a képzelőereje... Látomásai vannak?

– Van egy kislányom – válaszolom.

6.

– Szép a virágod – mondja Marija.

– Mondtam már neked, hogy ez nem virág – válaszolom kissé idegesen.

Hogy világos legyen a helyzet, mi igazából nem beszélgetünk egymással, vagyis nem hangosan, de halkán sem, még csak az kéne, hogy az emberek azt gondolják, hogy bolond vagyok, remélem, hogy mégsem vagyok az.

A kérdésemre, hogy az ember lehet-e normális, miközben látomásai vannak, Filipović doktornak az volt a válasza, hogy ez ritka, de elméletileg lehetséges. A ritka, de lehetséges esetek közé tartozhatunk, Marija létezhet, én viszont nem kell, hogy őrült legyek. Ez így kitűnő. Szóval, mit is kezdtem, nem beszélgetünk hangosan, sepegetve sem, ami talán még rosszabb volna, hiszen még a bolondok sem suttoznak, ki tudja, hova sorolnák azokat, akik suttozva beszélnek alteregójukkal, arra törekedve, hogy senki se hallja meg őket – félőrültek, talán a legrosszabb fajta, még csak ők sáfárkodhatnának a betegségükkel! Várják a sötétséget, hogy senki se ismerhesse fel őket, és akkor vezetik sétára a lidércüket, mint a kuttyákat, barátoknak és suttozva beszélgetnek velük. Azoknak valami rendkívül fontos dolgoknak kell lenniük. Marija és én nem beszélgetünk különösen fontos dolgokról.

És sehogyan sem, hogy kibökjem a társalgásunk módját. Gondolatolvasás. Persze ez nem azt jelenti, hogy hangtalanul magamba tömök egy rakás szót, és így kommunikálok vele. Nem, egyáltalán nem kreálok szavakat. Nem foglalkozom ilyesmivel. A tiszta gondolataimat – a fejemből származókat – küldöm feléje. Csak ilyeneket képes megérteni. Néha összpontosítanom kell, hogy sikerüljön. Ha alábbhagy a figyelmem, és a gondolataim leérnek a számba, ahol szavakká formálódnak, akkor mindennek vége. Ilyenkor csak néz, értetlenül, furcsa merevséggel. Mintha egyik pillanatról a másikra szoborrá változna.

Van még egy fontos dolog a gondolatcserével kapcsolatban. Marijával csak azokat a gondolatokat cseréljük ki egymással, amelyeket át szeret-

nénk adni. Nekem ez így teljesen megfelel, mert én nem szeretném, ha bárki – még az elvetett magzatom se – szabadon, cenzúrázatlanul kalandozna a *gondolattáramban* – nevezzük csak így. Csak odalököm Marija elé azt, amit szeretnék, és ő elveszi pontosan azt, amit kínálnak neki. Akár a piacon. Mi ketten valójában egy lebegő piacon vagyunk, ahol én, mint fizikai lény, megfoghatatlan anyagot cserélek az immateriális, lebegő Marijával. És akkor miért olyan nehéz bebizonyítani Marija létezését? Matematikailag ez igen egyszerű. Ahogyan vannak nem megfogható gondolataink, ugyanúgy léteznek ő is. Nincs itt semmilyen rejtély.

Ej, ezek a lebegő embereim... Mi lenne velem nélkülük?

7.

Néha azonban mégis érzem Marija jelenlétét a fejemben, ahogyan mind mélyebbre és mélyebbre ás a gondolattáramban, átlépve azt a bizonyos piaci határt. Ideges leszek, mert nem látom sehoh, de ha megjelenne, akkor mindent mondanék neki, hogy eltúlozta, hogy nem lehet olyannyira része az életemnek, ő mégiscsak egy magzat, és az, hogy eltávolítottam a hasamból, nem jogosítja fel arra, hogy mindörökké beágyazódjon a fejembe. Hivatalosan, törvény szerint nem követtem el semmilyen bűncselekményt, bár igaz, hogy megöltem, de nem én hajtottam végre a gyilkosságot, hanem egy orvos a műszereivel.

Valójában ő volt a végrehajtó, én meg a megrendelő. És ez világos. De mindegy, ezt nem teheti velem. Ő azokban a pillanatokban véletlenül sem jelenik meg előttem, mintha érezné az ellenségeskedésem. Napokig nincs a kisszéken, sehoh, miközben én elszenvedem a gondolatai egyre nagyobb súlyát. Mintha szépen lassan leválasztaná magának az agyam egy részét, mintha bele akarna fészkelni.

És akkor a dühből, amely lassan méreggé változik bennem, hirtelen mély szomorúságba süllyedek, elkeseredésbe, és minden oldalról összefont lényemen valahonnan felcsillannak a vágyakozás cseppjei. Érzem, hogy hiányzik. Hiányzik, *lát*ni szeretném. Mi lesz, ha többé nem jön el?, kérdezem.

De megint eljött, és ahogy mondtam, a fűszernövényemre azt hitte, hogy virág. Abban a pillanatban egy zeneiskolás kislányra emlékeztetett, akit három évig sem tudtam megtanítani arra, hogy kompozíciót mondjon dal helyett.

– Miért nem bírod megjegyezni, buta vagy, Marija, ennyire buta vagy? – mondom mérgesen, de valójában örülök, hogy végre megjelent –, százszor megmondtam neked, hogy ez fűszernövény, egyébként is utálom a virágot az erkélyen, a cserepes virágot meg a vázában lévő virágokat is idétlennek

tartom. Bármennyire is szépnek tűnnek, a szépségük megkérdőjelezhető, ugyanúgy, ahogyan az agyatlan emberek szépsége is. Tudod-e, hogy mit mondott egy orvos a hátrányos helyzetű gyerekekről szóló műsorban, kritizálva azokat a szülőket, akik szégyellik a beteg gyerekeket? Azt mondta, hogy neki is van otthon *egy szép kis Downja*, mintha azt mondta volna, egy szép spánielje. Kérdezem, tudatában volt-e annak, hogy valójában mennyire megbántotta a fiát, miközben az az erős vágy vezérelte, hogy megmutassa: nem kispolgár, és nem szégyelli a gyerekét. Van egy szép Downja(?)! Legalább azt ne mondta volna, hogy *egy!* Marija nevetgélve hajtja egyszer jobbra, másszor balra a fejét. Akár egy kiskutyá. Egy okos kutya, aki mindent megért, de nem beszél. Legalábbis nem emberi hangon.

– Marija, te most tényleg nem tudod megjegyezni ezt – folytatom –, vagy önfejtőködsz vagy szófogadatlanokodsz vagy egyszerűen csak buta vagy. Képzeld el: elindulsz az iskolába, és semmit nem tudsz megjegyezni, veled együtt tanulok, napokig csak azt teszem, te meg hozod az egyeseket, kettéseket, csak néhány hármast, az lenne számomra a pokol, hát még ha nem szeretnél fogat mosni és búzlene a szád... Nem mosnád meg a kezedet, és egy idő után kiütközne a kosz a körmöd alatt. Lehet is, hogy jobb így – mondom neki –, hogy meg sem születnél.

– Miért mondd azt, hogy *nem születnél meg?* Erre egyedül nem lehettem volna képes. Miért nem mondd inkább azt, hogy *jobb is, hogy nem születtek meg?*

– Már megint szemrehányást teszel. Megmondtam már, hogy ehhez nincs jogod. Bár azt mondják, hogy te potenciális emberi erőforrás vagy. Azok, akik elítélik az abortuszt, ők mondják. Úgy hangzik, mintha nektek is, az ebből a lehetőségből származóknak, lenne valamiféle jogotok. Azért vagytok ilyen sokan. Valahol olvastam, hogy körülbelül negyvenmillió abortált embrióval számolhatunk évente. Az eltávolítottak. Egy egész nemzet... A te nemzeted, Marija. Ki tudja, lehetséges, hogy jobb emberek lennétek, mint mi, akik esélyt kaptunk?

De amikor megfogantál, számomra nem jelentettél semmiféle potenciált. Csak egy kis kellemetlen teher voltál a hasamban, aki hányingert, borzasztó hányingert okozott.

– Undorodtál tőlem.

– Igen. Undorodtam tőled, mint a morzsa a hústól, vagy mint Dejan részecskéjétől, de nem tőled mint a jövőbeli kislánytól, attól, amilyen most vagy – teszem hozzá.

Eltűnt.

Újra el fog jönni, mondom magamnak, eljön. Amit várok is meg nem is.